

Cavendishova škola, samorost a ořezávátko. Seznamte se s dráhaři pro madison

8.8.2024 - | Česká olympijská

V cyklistickém světě bodovací závod madison proslavili takoví velikáni jako Britové Mark Cavendish a Sir Bradley Wiggins, šampioni z Tour de France. V českých podmínkách ho na olympijskou úroveň dokázali pozvednout jedenatřicetiletý plzeňský „samorost“ Denis Rugovac a třidvacetiletý Jan Voneš z Rudíkova u Třebíče.

„Pro každého je královnou cyklistiky silnice. Kdo může, ten si ji vybere. Pro mě je ale dráha srdcovka. Začal jsem na ní, vždycky mně to na ní šlo, možná jsem na ní cítil i větší šanci. Strašně málo lidí u ní vydrží. Pro mě přišla na dráze velká šance, nechtěl jsem ji promarnit,“ vypráví Voneš. Jemu i Rugovacovi pomohla na kolo rodina, což však je jen část příběhu. Pojďme si tedy oba závodníky představit víc.

Od svých pěti let hrál Jan Voneš fotbal za rodný Rudíkov i nedaleké Velké Meziříčí. Protože ale jeho otec dřív na úrovni Českého poháru závodil na kole, časem muselo nutně dojít i na vyskočení do sedla. Bylo mu právě třináct, když se jeho sportovní kariéra zlomila. „Občas jsme se byli projet. Jednou se u nás konaly závody a já jsem dojel v menším odstupu za Favoritem Brno. Vyneslo mi to pozvánku na trénink, za dva týdny jsem jel do Brna, postavili mě na dráhu a ještě ten stejný rok jsem startoval na mistrovství republiky. Tím se to rozběhlo,“ vzpomíná Voneš. Napřed ho do Brna na tréninky vozil dědeček, pak tam – kvůli cyklistice – nastoupil na střední školu. Ve čtrnácti se stal mistrem republiky v keirinu.

Také o Denisi Rugovacovi by se dalo říct, že vyrůstal v cyklistickém podhoubí. „Mamka mi říkala, že na prvním kole jsem jezdil dřív, než jsem začal chodit,“ usmívá se. Rád navštěvoval strýce v jeho obchodě s koly, který je v Plzni dodnes, a přestože taky zkoušel fotbal a další sporty, nejvíc mu učarovalo šlapání do pedálů.

Napřed si myslel, že to využije na horských kolech. „Argumentoval jsem strejdovi, že je to větší zábava. Řekl mi, ať nevymýšlím, a dostal jsem silničku,“ líčí Rugovac. Ze strýcova obchodu už vedla cesta do oddílu k trenéru Václavu Novákovi a všestranné práci jak na silnici, tak na dráze. Umět bylo potřeba oboje.

Zásadní pak pro Rugovace byla v patnácti jeho cesta za otcem do Ameriky. V texaském Fort Worthu, kde se jeho táta usadil, si našel tréninkovou skupinu, a začal si další návštěvy plánovat tak, aby spadaly do období před sezónou. Daly se tak využít k pořádnému soustředění. „Táta mi koupil první pořádné kolo,“ cení si plzeňský rodák, který má narozeniny ve stejný den jako bývalý vynikající dánský profesionál Bjarne Riis. I jemu se na kole začalo dařit brzo, startoval i na Evropském olympijském festivalu mládeže.

Než se na dráze zjevil Voneš, jezdíval Rugovac ve dvojici s jinými partnery, povětšinou vrstevníky. Zpětně si myslí, že právě to vytvářelo jiskření a negativně se na jeho účinkování odráželo. „Jakmile mezi námi nebyl věkový rozdíl, neměli ke mně ti kluci dostatečný respekt. Nebrali si k srdci to, co jsem jim říkal. Pak nám to neklapalo,“ říká otevřeně. S Vonešem, narozeným o sedm a půl roku později, tento problém logicky odpadl. „Tak trochu jsem ho dostal pod křídla. Honza je ve spoustě věcí vyspělý, i tak bylo potřeba spoustu věcí nastolit. Stravu, regeneraci, fungování kolem. On to od staršího přijme,“ rekapituluje Rugovac éru, o které Voneš říká, že byl „mladé ořezávátko“. „Ale ničeho jsem se nebál. Denis byl vždycky závodník a mně riziko také nevadilo. Po půl roce, to mi bylo

dvacet, jsme si řekli, že se zkusíme dostat na olympiádu; tak dobře nám to šlo," vybavuje si Voneš.

Na to, jaká konkurence je v Paříži potká, jsou oba dráhaři připraveni z předchozích závodů. Utkali se na nich i s největšími hvězdami. „Velký dojem na mě udělal Ital Elia Viviani. Má takovou výkonnost a sebedůvěru, že jezdí bez zákeřností. Někdo dělá naschvály, ale on ne. Ukáže mi, kdy můžu jet, jindy mu zase já něco uvolním, nejdeme na krev. On vyhrává výkonem," říká Voneš o vítězi pěti etap na Giru, tří na Vuelte a jedné na Tour de France.

Rugovac, jehož vzorem byl vždycky klasikář Fabian Cancellara, nedá dopustit na zkušenost s Markem Cavendishem. S jedním z nejlepších spurtérů všech dob se dokonce potkával v jedné šatně. „Pamatuji si ho z šestidenních závodů. Tehdy mu parťák Owain Doull nepřijel v nejlepší formě a Cav byl zdravě naštvaný. Skoro až agresivní a nepříjemný na dráze. Na konci závodů jsem mu šel jako všem ostatním podat ruku, poděkovat a omluvit se za případná nedorozumění při bojích o pozice. Ujistil mě, že to nemám vůbec řešit, že to se stane v závodě a tam to zůstane," váží si Rugovac.

Rychle si uvědomil, že podobně agresivní a výbušný jako Cavendish chce být taky. „Já bych byl nejraději se všemi kamarád, ale to nejde. Na dráze musím umět soupeře zatlačit do nekomfortní pozice, zaútočit na jeho slabiny. Od setkání s Cavendishem s tím mám už menší problém," přiznává.

Protože v Česku není moderní dřevěná cyklistická dráha, trénují Voneš s Rugovcem, kde se dá. Dřív si soustředění plánovali na místa, kde bývaly závody, zůstávali po nich na místě a dřeli do úmoru. „Takhle jsme využili třeba pauzu mezi Světovými poháry v Austrálii a v Hongkongu a měsíc sami dva trénovali tam. Oba jsme často na silnici, což je pro přípravu nezbytné, a pilování madisonu přichází na závodech," vypráví Voneš.

Jemu osobně se nejvíc líbí na dráze v nizozemském Apeldoornu, nepohrdne ani ovály v Praze, Brně či v Prostějově. Rugovac si zase vyhledává volné časy v Plzni a vyráží kroužit na svoji „domácí“ dráhu. Před olympiádou si oba dopřáli dlouhé soustředění v americkém Coloradu.

Rugovac se dokonce zvládá částečně trénovat sám. „Mám vystudovanou tělovýchovu a sport v Plzni, z čehož těžím, a mám zkušenosti z Dukly. Tam jsem jeden rok byl, jeden rok ne, a potřeboval jsem se naučit starat sám o sebe. Vždycky mě vyhodili, a musel jsem být nejlepší v republice, aby mě za rok zase vzali," sděluje plzeňský cyklista. I proto, co do sportu sám musel vložit, považuje kvalifikaci na olympiádu za velké zadostiučinění.

Madison oba jeho protagonisté popisují jako disciplínu, která z nich dokáže vyždímat i ty fyzické a psychické síly, o nichž by neřekli, že je ještě pořád mají. „Kolikrát, když mám špatné nohy a jedu na dráze sám, se mi to ‚přeprat‘ nepovede. Když mi nejde šlapat, tak to prostě nejde. V madisonu je to jiné. Jednak si člověk vždycky pár kol odpočine, než má jít zase nadoraz, a jednak ho boj i za kolegu vybičuje. Nedovedu si ani představit, že bych jel dvojice a do toho závodního rytmu se nedostal," uvažuje Rugovac.

S parťákem Vonešem by se rádi umístili mezi deseti nejlepšími, čímž by překonali výkon reprezentačního kouče Milana Kadlece z Pekingu 2008. Kadlec tehdy ve dvojici s Aloisem Kaňkovským zaknihoval 13. místo.

„Už jsme se na to téma bavili," uculuje se Voneš. „Trenér měl velkou radost, že na olympiádě jsme, stejně jako my. Do desátého místa bychom být chtěli, když z toho bude osmička, tak to bude neskutečné," upřesňuje cíle pro Paříž.

<https://www.olympijskytym.cz/article/cavendishova-skola-samorost-a-orezavatko-seznamte-se-s-draha-ri-pro-madison>